

Predsednik Taft v Jacksonu, Miss.

DANES PRIDE PREDSEDNIK V
COLUMBUS, MISS., IN PO-
TEM POTUJE DALJE
V ALABAMO.

V Jacksonu so se vršile povodom
predsednikovega obiska ve-
like slavnosti.

CANNON ODPOTOVAL.

Jackson, Miss., 2. nov. Mesto Jack-
son je imelo večer izvanredne slav-
nosti, kakršnih že dolgo vrsto let
ne pomni, kajti v mesto je dospel
predsednik Taft in poleg njega tudi
nek večji cirkus; nadalje so tukaj
odprli poljedelsko razstavo in da je
slavnost popolna, so izpustili v zrak
tudi zrakoplov. Predsednik je obiš-
kal poljedelsko razstavo, ktere obiš-
kovalci so dobili proste vstopnice,
da so zamogli obiskati tudi cirkus,
ki se nahaja na drugi strani ceste.
Na ta način si je vsakdo lahko vse
ogledal, kajti kombinacija takozva-
nih "shows" je bila prijetno ureje-
na. Tudi za gledalce, kateri so ho-
teli videti zrakoplov, je bila vstop-
nina brezplačna.

Zborniški predsednik Cannon, kte-
ri bi moral biti danes tukaj, je mo-
ral odpotovati domov v Illinois in se
je vozil skozi Jackson, ne da bi se
tukaj ustavil.

Predsednikovi potniški družbi se je
pridružil tudi vojni tajnik Dickin-
son. O polnoči je predsednik odpoto-
val v Columbus, Miss., kjer ostane
tri ure in se potem napoti v Birming-
ham, Ala.

Po železnici je prišlo večer v me-
sto Jackson 30.000 tujcev, kajti vsa-
kdo je hotel videti predsednika Tafta,
ki je prvi predsednik, da je prišel
v mesto Jackson. Predsednika
je zelo veselilo, ko so prišle velikan-
ske množice v mesto in ga pozdrav-
ljale, kjerkoli se je pojavil. V raz-
stavi je množica predsednika tako
navdušeno pozdravila, da takega po-
zdrava ni dočkal na vsem svojem
potovanju. Proti večeru se je pred-
sednik vozil v avtomobilu po mestu,
da so mu razkazali razne
znamenitosti in kasneje je bil pri
banketu, za katerega je poskrbel me-
sto, dočim so dobili vse, kar je bilo
za banket potrebno, iz Chicaga.

NEVOLJNI IZNADITELJ.

Zatrjuje, da mu zvezina vlada dolguje
denar za nikdar zgrajeni zra-
koplov.

V oficijelnih krogih v Washingto-
nu vlada veliko razburjenje. Držav-
ni oddelek je namreč dobil od belgijs-
kega iznajditelja Arno Boernerja
strašno grožnjo, da bo zrakoplov
kterega je on znan, prodal neki ev-
ropski vladi, če mu zvezina vlada ne
plača malenkosti \$1.200.000.

Mož, ki tako hudo grozi, je bil v
začetku poletja v New Yorku in se je
nastanil v hotela Azonia. Predložil
je risarje za volilni zrakoplov, ki
bi bil baje zmogel, leteti z 3000 potniki
3000 milj daleč, ne da bi bilo treba
kterikoli priti na zemljo. Razu-
ta ga bi lahko nosil mnogo ton dinamita,
težke kanone itd.

Kakor iznajditelj zatrjuje, je sto-
pil z zvezno vlado v Washingtonu v
zvezo in poudaril je, da vlada za
lastne stroške svoj zrakoplov pod po-
gojem, da mu vlada istega odkupi, če
izpolni vse pogoje. S tem predlogom
je bil baje voljen oddelek zadovoljen,
a pozneje so mu naznanili, da sedaj
začasno nimajo denarja na razpolago.
Tako so ga vlekli za nos in on je se-
daj sklenil v svoji gorenosti, da
proda svoj zrakoplov drugi vladi.
Združene države se bodo v kratkem
baje zelo kesale, da niso hotele ku-
piti njegove čudovite iznajdbe.

SLOVENCI IN SLOVENKE, NA-
BOČAJTE SE NA "GLAS NARO-
DA", NAJVEČJI IN NAJCENEJ-
SI SLOVENSKE DNEVNIKI!

Washingtonske novosti. Cannonovo stališče.

STALIŠČE PREDSEDNIKA ZA-
STOPNIŠKE ZBORNICE JE
DOKAJ OMAJANO.

V kratkem se prične živahna debata
radi vprašanje kitajskih
železnic.

NOV PREDSEDNIK.

Washington, D. C., 1. novembra.
Predsednik zastopniške zbornice, Joe
Cannon se ne počuti dobro in sicer
ne vsled osebnega zdravja, temveč
vsled njegovega političnega razpolo-
ženja. V novem času se ga je
napadalo od vseh strani, tako, da je
bil prisiljen potovati v razne kraje,
da se je tam zagovarjal. Med drugi-
mi je obiskal tudi predsednika Tafta,
ko slednji potuje po južnih drža-
vah. Tam ga je naprosil, naj Taft
priporoča Cannonovo delovanje, ozi-
roma naj mu da dobro politično sprie-
čevalo, vendar pa tega predsednik ni
hotel storiti, kajti Taft je postal do-
kaj previden, kajti predsednik mu ni
hotel ničesar odgovoriti in še sedaj
molči. Iz vsega tega je pa izjavljal,
da Cannon ne more več računati v
zbornici na predsednikovo podporo in
to pomenja, da je tudi z svojim
predsedovanjem v zastopniški zbor-
nici dočim.

Tudi razni član kongresa se vsled
Cannonove ne počutijo dobro in nek
newyorški zastopnik je v velikih skr-
beh, ker so mu volilci naročili naj
pri zasedanju kongresa nastopi proti
Cannonu, dasiravno sta velika prija-
telja.

Kakor hitro se namreč v kongresu
izve, da predsednik Taft ni naklon-
jen sedanjemu zborniški predsed-
niku, potem se bodo skoraj vsi
člani zbornice zbrali krog predsedni-
ka in Cannon bo takoj izgubljen,
kajti na njegovo mesto pride drugi,
ki bo morda drugače skrbel za red,
kakor avtoritativni Joe Cannon.

V par dnevih pride državni tajnik
Knox v Washington, in potem se ta-
koj prične posvetovanje o kitajskih
železnicah, za ktere se bode baje
v Združenih državah dobilo potreba-
no posojilo. Predno sta Japonska in Ki-
tajska sklenili znano pogodbo glede
železnice v Mandžuriji, je bilo že vse
pripravljeno, da dobi Kitajska po-
trebni denar, sedaj pa, ko se je zve-
dele, da bode Japonska imela prvo
besedo pri tamošnjih železnicah, je
tako vse vtihtilo in Kitajci najzbr-
ne dobe denarja. Sploh imajo v
Washingtonu obilo skrbi radi najno-
vejšee kitajsko-japonske pogodbe.

Cenejšo ovčje meso.

Hartford, Conn., 1. nov. Skoraj
vsaka rodbina v East Hartfordu si je
danes privoščila ovčje pečenko, kajti
voz ulične železnice je z vso hitrostjo
vozil skozi večje čede ovace, katerih je
bilo mnogo ubitih. Nesreča se je pri-
petila ponoči, ko je mesar Rockwell
gural vozje ovce v klavnico. Voz ulič-
ne železnice je pobil skoraj polovico
čede ovace, katerih meso sedaj proda-
jajo za polovično ceno.

Denarje v staro domovino pošiljamo

za \$ 10.35		50 kron.
za 20.50		100 kron.
za 41.00		200 kron.
za 102.50		500 kron.
za 204.50		1000 kron.
za 1013.00		5060 kron.

Postarina je vsjeta pri teh svotah.
Doma se nakazuje svote popolnoma
izplačajo brez vinarja odbitka.

Naše denarje pošiljajte izplačujo
c. kr. poštni hranilni urad v 11. do
12. dne.

Denarje nam poslati je najprilic-
nejše do \$25.00 v gotovini v priporo-
čenem ali registriranem pismu, večje
zneske po Domestic Postal Money
Order ali pa New York Bank Draft.

FRANK SAKSER CO.,
82 Cortlandt St., New York, N. Y.
6104 St. Clair Ave., N. E.,
Cleveland, Ohio.

Razstrelba in požar. \$50.000 škode.

V VELIKI TOVARNI GLASOVIR-
JEV TVRDKJE BECK & MIL-
LER JE NASTAL
POŽAR.

Zajedno sta se pripetili v tovarni-
škem posloppu tudi dve raz-
strelbi.

ŠKODA JE VELIKA.

Včeraj dopoldne je na nepoznan
način nastal požar v tovarni glasovir-
jev tvrdke Beck & Miller na 44.
ulici in 10. Ave. v New Yorku. Ni
še dolgo gorelo, že sta se v posloppu
pripetili dve razstrelbi. Gasileci so
imeli mnogo opraviti, predno so po-
polnoma premočili one tvarine vsled
kterih bi zamogla slediti še kaka
razstrelba. Nikakor pa ni bilo mo-
gote preprečiti, da je vse, kar je bilo
v posloppu, zgorelo in da je tudi stre-
ha skoraj popolnoma zgorela.

Požar so zasledili delavci, ko so
prišli jutraj na delo, kateri so o tem
tako sporočili drugim delavcem, ki so
delali v imenovanem posloppu. De-
lavci so takoj na to ostavili tovarni-
ško posloppje, tako, da ni nihče po-
nesrečil. V dolenjem nadstropju se
nahaja neka gostilna, ki je bila polna
ljudi, ko je nad njihovimi glavami
skoraj v vseh nadstropjih gorelo.
Gostje so veselo pili in gledali gasilce,
ki so gasili goreče posloppje. Šele
potem, ko je pričela voda teči na nji-
hove glave, so žalostno ostavili gos-
tinstvo.

Na lice mesta sta dospeli dve so-
tnije gasilcev, kateri so imeli obilo o-
praviti.

PRED VOLITVAMI V FRANCIJI.

Kulturni boj se znova začne. Mini-
sterski predsednik Briand hoče
volilno reformo, da klerikal-
na vlada nikdar ne more
več priti na po-
vršje.

Pariz, Francija, 1. novembra. Vse
politične stranke se sedaj priprav-
ljajo za volitve, ki se začne prihodnji
maj. Središče kampanje bode tvoril
ministrski predsednik Briand. Od
klerikalcev se huje sovraženo, kakor
njegov prednik Clemenceau, je min-
isterski predsednik po časopisih, ktere
kontrolira vlada, razvil svoj program.
Glavna točka istega je volilna refor-
ma, toda minist. predsednik je izjavil,
da jo neče on sam izvesti v zastopni-
ški zbornici, ker bi republikanski
blok, katerega hočejo poraziti z mo-
narhisti socialisti, padel.

Danes so nabili na vseh hišnih vo-
galih po celem Francoskem govor,
katerega je imel ministrski pred-
sednik predvčerajšnjem o šolskem vpra-
šanju. V tem govoru navaaja sedanji
vodja francoske zgodovine s svojo
karakteristično energijo, da smatra
sicer kulturni boj kot končan, da pa
je potrebna sprememba volilnih za-
konov, da se onemogoči, da bi kleri-
kalec dobili še katerikoli večino v par-
lamentu in bi vse uničili, kar je bilo
od klerikalnih elementov doseženo.
Dežela ima sedaj javne šole in če se
ultramontanem posreči jih zopet
podkopati, bi bil to eden najhujših
udarec, kar jih je Francija tekom
svoje zgodovine pretrpela.

Poslanec Desoye, predsednik vzgo-
jevalne lige, je izdal včeraj oglas na
republikance, v katerem jih pozivlja,
naj se krepko bojujejo za sistem jav-
nih šol in jih pozivlja na bojko kleri-
kalec. Položaj, ki je nastal vsled
vmešanje cerkve v politiko in po-
skus, da bi zadobili zgubljene privi-
legije zopet nazaj, je jako resen. Voj-
voda Orleanski je izdal včeraj na-
sprotno izjavo, v kateri toplo priporo-
ča francoski episkopat in gotovo, od
vlade uvedene šolske knjige, ki so
vzbudile nevoljo pri klerikalcih, o-
stro obsoja.

Katoliški kongres, ki sedaj zborno-
je v Toulouse je vzel pod predsedstvom
nadškofa Marty očitno resolucijo
na znanje, da se ne sme vsebovati v

Južne republike. Bojevita poročila.

SKORAJ VSEM SREDNJEAMERI-
ŠKIM REPUBLIKAM PRETI
VOJNA IN VSTAJA.

Le v republiki Costa Riki izgleda se-
daj še vse mirno.

MEXICO IN ZJED. DRŽAVE.

Washington, 2. nov. Državnemu
oddelku se javlja iz Srednje Amerike,
da je tam postal položaj tak, da bode
v kratkem štiri izmed tamošnjih pet
republik zapletene v vojno in s tem
bode krasna mirovna pogodba, s ktero
so one republike pred letom dni
sklenile prijateljstvo, za večno pokopa-
na.

Iz Nicarague se namreč poroča, da
je general Alfaro, ki je notoričen re-
volucionar iz San Salvadorja, od
kjer je moral bežati, odkorakal na
čelu svojih čet iz Managua in da na-
merava prekoračiti meje republike
San Salvador. Nadalje se tudi po-
roča, da je vlada republike Hondura-
s, ktera je zaveznica republike Ni-
carague, odposlala večje število čet
proti revolucionarjem, ktere vodi ge-
neral Estrada proti sedanji vladi re-
publike Nicarague, oziroma proti
predsedniku Zelaya. Napadel jih bo
ob atlantskem obrežju in s tem bode
tamošnja vstaja zatrta v veliko žalost
Združenih držav, ktere so na-
meravale del Nicarague odcepiti in
ustanoviti samostojno republiko v
prid United Fruit Co. iz New Yorka.

Ker sta republiki Honduras in San
Salvador takorekoč že prišli z vojno,
ne bode treba dolgo čakati, da bode
tudi famozni predsednik republike
Guatemala, señor Cabrera, pričel s
sovražnostmi proti svojemu staremu
sovražniku Zelaya in proti njemu po-
slal vojaško ekspedicijo, kajti seda-
nja prilika je zanj zelo ugodna. Re-
publika Costa Rica je jedina, ktera
skrbi za mir in v kolikor je dosedaj
znano, se ta republika ne bode vme-
šavala v neprimilne ostalih srednje-
ameriških republik.

Kako stališče bode ta napram sre-
dneameriškim republikam zavzel Me-
xico in Združene države, za sedaj
še ni znano. Glasom nekdanjih med-
sebojnih dogovorov sta se obe veliki
republiki dogovorili, da bode ta
Srednji Ameriki vzdrževali mir, ako
potreba, tudi z orožjem v roki. Iz
najnovejših poročil iz Nicarague je
razvidno, da so se morali revolucionar-
nari v Nicaragu umakniti četam
predsednika Zelaya. Vsekakor bode
pa v Srednji Ameriki še dolgo časa
vladati pravi kaos in predsedniki, kte-
ri vladajo tamošnjim republikam, si
bodo vedno v lahcu, dokler ne bode
Združene države in Mexico temu
storili konec.

Nezgoda na železnici.

Huntington, Pa., 1. nov. Po progi
Pennsylvania železnice sta hodila di-
jaka Charles Dieber iz Bedforda in
Wm. E. Wihler, ktera oba sta študi-
rala v Uniata College. Pri tem ni-
sta opazila bližajočega se ekspresne-
ga vlaka, kateri ju je na mestu povozil.
Njuni trupli so sedaj našli da-
leč proč od železniške proge.

Gledišče v plamenu.

Springfield, Mass., 1. nov. V tukaj-
šnjem gledišču Gilmore je nastal po-
žar in sicer med predstavo, ne da bi
gledalci, katerih je bilo 2000 v gledi-
šču, kaj o tem vedeli. Tudi gasileci
so prišli v posloppje neopazeno, kjer
so tudi svoje delo skoraj neopazeno
izvršili, tako, da je marsikaj gledalec
o požaru zvedel šele potem, ko je o
njem čital v časopisju.

sebi ves političen program klerikalne
stranke. V tem programu se ugotavlja
pravica cerkve za osebno lastni-
no in zahteva se povrnitev cerkve-
nega posestva, ki je pripadlo po lo-
čitvi cerkve od države državi. Nad-
škof Cabrieres iz Mont Pellier je iz-
javil: "Mi moramo postati ravno
tako dobri politiki, kakor tudi ver-
ski voditelji naroda, kakor so to škofi
v drugih deželah."

Položaj na Grškem. Angleško posredovanje.

ANGLEŠKE VOJNE LADLJE SO
DOSPELE V PHALERON
NA PIREJU.

Poročnika Tibaldosa, ki je vodil u-
porne častnike še vedno niso
našli.

REFORME.

Atene, 1. novembra. V Phaleron,
na Pireju so dospale angleške vojne
ladije. Upor mornaričnih častnikov
je saj za sedaj končan. Tudi zadnja
vojna ladija, ktero so imeli uporni
častniki v svoji lasti, je sedaj zopet
v vladinih rokah. Ta ladija je bila
torpedolovka Velos, ktera se je več-
raj zvečer vrnila v arzenal. Poročnik
Tibaldos, ki je vodil častnike povo-
dom upora, je še vedno prost, in vla-
da dosedaj ni zamogla ničesar o njem
dognati, dasiravno ga policija in o-
rožništvo marljivo išče.

Vse časopise obsoja upor morna-
ričnih častnikov in zahteva, da se jih
eksemplarično kaznuje.

Ministrski predsednik Mavromi-
chaelis, bode v kratkem predložil za-
konski predlog, kteri bode določal
starostno mejo za službovanje čast-
nikov v vojni mornarici. To se namreč
uporni mornarični častniki za-
htevali in pri tej zahtevi je podpirala
tudi liga častnikov ostalih grških čet.
Ljudje, kteri so v zvezi z sedanjo
vlado in kteri se tudi za domačo po-
litiko zanimajo, so v velikih skrbih
radi bližnje bodočnosti. Krizo bode
baje mogoče rešiti le na ta način, da
bode kralj naprosil vojaško ligo, naj
slednja ustanovi novi kabinet. Ka-
kor se zatrjuje, je vlada kupila neko
oklopnico, ktero je ravnokar izdelala
italijanska tvrdka Orlando.

Tukaj se splošno zatrjuje, da vla-
da ne bode zasledovala poročnika Ti-
baldosa in njegovih tovarišev, kteri
so neznano kam bežali. Nekteri tudi
trdijo, da bode vlada celo pomagala
beguncem, da pridejo prej ko mogoče
v inozemstvo, kajti ako bi begune
vneli, imela bi vlada velike neprimlice,
kajti vlada se ne bode upala v smrt
obsojnih častnikov, kteri so člani naj-
uglednejših rodbin na Grškem. Oste-
le upornike bode sodila civilna ne pa
vojaška sodišča.

Lovska sezona v New Jersey.

May's Landing, N. J., 1. novembra.
Medtem, ko je lovski zakon za dobo
desetih let čuval jelene in srne v
državi New Jersey, je sedaj prišel ob
svojo veljavo in od srede naprej bo-
de lovem dovoljeno tudi v New Jer-
seyu streljati srne in jelene, ako
kje kako tako žival zasleda. Vsled
tega je že prišlo semkaj več lovec-
v, kteri so v gozdih postavili svoje so-
tore. Tekom zadnjih let so se srne
izdatno pomnožile in niso boječe.
Večkrat je videti čede srn po osem
do deset glav skupaj. Lov na srne je
dovoljen samo v sredo in vsak lovec
ne sme ustreliti več, kakor jedno
srno.

Največ srn se nahaja v gozdih pri
Tuckahoe, Weymouth, Estelleville,
Doughty Tavern in pri English
Creeku. Lovci bodo na svojih mestih
že pred jutranjo zoro, tako da bode
imenovanega dne zelo nevarno iti v
gozde, ker se zamore zgoditi več ne-
sreč. Lovci ne smejo imeti seboj
psov.

Cena vožnja.

Parnik od Austro-Americana proge
LAURA
odpluje dne 3. novembra.
"MARTHA WASHINGTON"
odpluje dne 10. novembra 1909.

iz New Yorka v Trst in Beke. S tem
parnikom dosepejo Slovenci in Hrvati
najhitreje v svoj rojstni kraj.

Vožnja stane iz New Yorka do:
Trsta ali Beke \$36.00,
do Ljubljane \$36.00,
do Zagreba \$37.30.

Iz Avstro-Ogrske. Vladino nasilje.

CESAR FRAN JOSIP JE PODPI-
SAL JEZIKOVNE ZAKONE
NEMŠKIH DEŽELNIH
ZBOROV.

Sprejel je tudi demisijo čeških mini-
strov. Velika protustavnost.

FRANCIJA IN AVSTRIJA.

Dunaj, 2. nov. Cesar Fran Josip
je podpisal zakone, kteri se nana-
šajo na rabo nemškega jezika v tako-
zvanih nemških deželah Avstrije. Za-
kone mu je predložil ministrski svet
in se nanašajo na Solnograško, Nižjo
in Gorenjo Avstrijo, za ktere se do-
loča nemščina kot deželni jezik. Vsled
tega sta oba češka ministra podala
ostavko in cesar jo je po nasvetu mi-
nistrskega predsednika Bienertha,
ki je navadna kreatura nemške vlade,
tudi sprejel. Ker se je avstrijska
vlada bala, da ne pride v parlamentu
vsled tega protustavnega nasilja do
izredov, je jednostavno odgovorila na-
daljno zasedanje avstrijskega držav-
nega zbora. — Sedaj se šele pričneta
pravi boj med slovansko unijo in ve-
čini prebivalstva sovražno avstrijsko
vlado, ktera mora kmalo pasti.

Francoska vlada je odpozvala po-
slaniškega svetnika Guillemina, ki je
bil pridelen tukajšnjemu francoske-
mu poslanstvu, ker je baje intrigriral
proti francoskemu poslaniku zajedno
z nekterimi na Dunaju živečimi Rusi.

Pred porotnim sodiščem v Ogrskem
Hradišču na Moravskem so stali ob-
toženi radi roparskega umora 27letni
zidar Cap in njegovi dve sestri, 24-
letna dekla Marija in 34letna dmnar-
ka Ana. Tri trije so meseca januarja
t. l. umorili krčmarja Pukrila z
namenom, da ga oropajo. Vsi trije
so bili obsojeni na smrt na vešalih,
z dodatkom, da se ima najprej obesiti
brata, potem sestro Marijo in na zad-
nje Ano.

ZELENA KRAVA.

Poredni dečki so jo zeleno pobarvali,
ji dali barvo tudi piti, nakar je
"Old Bessie" poginila.

Od koncev rogov do zadnje ščetine
svojege repa, tako zelena kakor tra-
va, leži "Old Bessie" trda in mrtva
na pašniku. Ona in pašnik, ki je
pravzaprav del male farme ob River-
dale Ave. in 261. ul. Bronx Borough
v New Yorku, sta last odvetnika T.
N. Butthberta iz št. 45 Broadway,
Manhattan Borough, in bila sta nje-
gov ponos in veselje. "Old Bessie"
ni bila, ko je še živila, nikdar zelena
— vsaj na zunan ne — in dajala je
nekoliko mleka najboljšee vrste. Ker
je pa sedaj zelena in mrtva, kar se
le dá, je stal najhen pobit, ki se je
dal spoznati za osemletnega Charles
Coyneja, stanujoč blizu Riverdale
Ave. in 259. ul., nasproti več kakor
šest čevljev velikemu in primerno
težkemu odvetniku Butthbertu v otro-
čjem sodišču nasproti in jokal je, da
so se mu solze v potokih vlivale po
lich.

Ko si jih je otiral, je pobit priznal,
da je bil načelnik tolpe mladih fan-
tov, ki so kravo zeleno pobarvali in
ji potem iz velikega čebra tudi dali
piti zeleno barvo, dokler ni mogla
več piti. Toda med svojim stokanjem
je zagotavljal malice, da je bil nje-
gov in njegovih tovarišev namen naj-
boljši. Našli so velik pisikar barve
in začeli so barvati po nekem starem
sodu.

"Jaz sem ravno vihtel čopič", je
tožil dečko, "ko je prišla krava od
zadaj in mi pogledala čez rame. Jaz
sem jo udaril s čopičem po obrazu,
a ona ni hotela stran. Potem sem jo
zopet udaril in jo naprej tolkel, ona
pa je vtaknila glavo v pisikar in je
začela piti. Medtem, ko je pila, smo
jo mi pobarvali. Ni hotela stran in
ko je imela dovolj, je bila popolnoma
zelena. Jaz ne morem zato, da je po-
ginila. Barvo je rada pila. To je cel
prigodek."

Odvetnik Butthbert je predlagal, da
pošljejo malega zločince v kako po-

Razne novosti iz inozemstva.

V AVSTRIJI NAMERAVAJO PO-
STAVITI SPOMENIK ZVEZI
Z NEMČIJO; ZGRADBA
"NA PUF".

Zrakoplovstvo v Italiji; iz Rima je
zrakoplov srečno dospel v
Neapolj.

ITOVO TRUPLO NA JAPONSKEM

Dunaj, 1. novembra. Po naročilu
iz Nemčije, ktera je za sedaj še pra-
va vladarica Avstrije, so tukaj pričeli
nabirati denar za gradnjo spome-
nika zveze med Avstrijo in Nemčijo,
kteri bode veljal 600.000 kron. Spo-
menik — ako ga bode kdaj postavili
— bode kasnejšim rodom kazal, da je
bila zveza Avstrije z Nemčijo vzrok
vseh nesreč in vsej zavojeni avstrijski
inozemski politiki. Nadalje bode
spomenik tudi jasno govoril, da je
nekaj obstala takozvana trozeva,
ktere pa sedaj ni več tako da se za-
more Avstrija le še na Nemčijo na-
našati. Z spomenikom namerava na-
dalje sedanja avstrijska vlada za-
jedno z nemškimi pritepenici izzvati
in sramotiti večino avstrijskega pre-
bivalstva, ktero je slovansko in na-
dalje s tem postavi Avstrija tudi svo-
jo Bastilo, ktera bode padla, kakor
hitro bode v Avstriji konec takozva-
nega nemstva.

Trident, Tirolska, 1. novembra.
Tukaj se je dokončal "veležidajni-
ški" proces proti ital. irendentistom,
kteri so baje žalili Avstrijo tedaj, ko
je slednja ukazala, da se mora pro-
slaviti spomin revolucionarja An-
dreja Hoferja, ki je krogljo več, ka-
kor zaslužil. Nekoliko obtožencev
je bilo obsojenih, toda večino so mo-
rali oprostiti, ker se proti njim ni
zamoglo ničesar dokazati.

Neapolj, Italija, 1. novembra. Ita-
lijanski vojaški zrakoplov One Bis je
dobil nalogo plati iz Rima v Neapolj
in je srečno dospel semkaj, kakor je
bilo določeno. Pot je dolga 190 milj.
Zrakoplovce je pozdravila velikan-
ska množica ljudi. V luki je zbrano
francosko vojno brodogrje, ktero je

"GLAS NARODA"

(Slovenic Daily.)

Owned and published by the
Slovenic Publishing Co.
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President.
VICTOR VALJAVEC, Secretary.
LOUIS BENEDIK, Treasurer.

Place of Business of the corporation and
address of above officers: 62 Cortlandt
Street, Borough of Manhattan, New York
City, N. Y.

Čelo leto velja list za Ameriko in	
Canada	\$3.00
pol leta	1.50
leto za mesto New York	4.00
pol leta za mesto New York	2.00
Evropa za vse leto	4.50
pol leta	2.50
črti leta	1.75

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan iz-
vzemši nedeljo in praznike.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
issued every day, except Sundays and
Holidays.
Subscription yearly \$3.00.

Advertisements on agreement.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne
vračajo.

Denar naj se blagovito pošilja po —
Money Order.

Pri spremembi kraja naročnikov
prosimo, da se nam tudi prejšnje
bilance naznani, da hitreje najde-
mo naslovnika.

Dopisom in pošiljankam naredite ta na-
zov:

"GLAS NARODA"

62 Cortlandt St., New York City.

Telefon 4687 Cortlandt.

Pravice zamorcev.

Povodom letošnjih volitev bodo dr-
žavljeni države Maryland glasovali
tudi o predlagani spremembi usta-
ve imenovanja države, kjer naj se
spremeni in toliko, da se tamšnjim
zamorcem, ki tvorijo skoraj večino
prebivalstva, odvzame volilna pravi-
ca. Tozadevno spremembo državne
ustave so predlagali demokrati, ki-
teri so že prej poskušali odvzeti za-
morem izvrševanje njihove držav-
nih pravic in dolžnosti.

Lid letošnjih volitev v Marylandu
ni le zanimiv sled nadaljnega zati-
ranja zamorskega prebivalstva na ju-
gu, temveč tudi vsled tega, ker bo
potem, ako bodo omenjeni ustavni
amendement sprejeti, demokratična
stranka v Marylandu postala izredno
jaka, oziroma tako močna, da imeno-
vana država saj za bližnjo bodočnost
ne bo spadala več k takozvanim
"dvomljivim" demokratičnim drža-
vam našega juga in da bo za dolgo
vrsto let gospodstvo v imenovani dr-
žavi zajamčeno demokratični stranki.

Mnogostevni zamorski državljani
v Marylandu so bili dosedaj glavna
opora republikanske stranke, kajti
vsi so glasovali vedno za republikan-
sko stranko. Ako se pa sedaj zamor-
cem vsled spremembe ustave odvza-
me volilna pravica, potem je za ne-
kak časa republikanski stranki nemo-
goče imenovano državo pridobiti, ka-
dar se vrše predsedniške volitve. —
Vsled tega je samoumevno, da stori
republikanska stranka s pomočjo
Washingtonske vlade vse, kar je v
njene moči, da se imenovani amende-
ment ne sprejme in da se zamorcem
še v nadalje ohranijo njihove pravi-
ce. Zopet na drugi strani pa store
demokrate vse, da bodo predlog po-
tom volitev potrjeni.

Položaj, kakoršen je sedaj v dr-
žavi Maryland, pa dokazuje, da ono
prebivalstvo, koje se je v novejšem
času tamkaj naselilo, nič kaj ne sim-
patizira s skrajno krivičnim demo-
kratičnim predlogom, kajti napra-
vjen je tako, da se prav lahko zgodi,
da končno tudi gotovi sloji beglca
prebivalstva pridejo ob svoje držav-
ljanske pravice. To seveda demokra-
tična stranka zanika. — Vsaka kri-
vica, storjena napram gotovim slo-
jem prebivalstva, je pa v največjem
protislovju z demokratičnimi prin-
cipi, in ono, kar nameravajo demokra-
ti sedaj storiti zamorcem, zamorejo
drugo leto storiti delavcem.

Upajmo toraj, da se bodo belo in
črno prebivalstvo imenovane države
zjedini in odločno nastopilo proti
demokratični stranki.

Priprilski požar v South Dakoti.

Dallas, S. Dak., 1. nov. V Tripp
countyju je prišel divjati prejšnji
požar, ki se razširja od iztoka proti
zapadu. Škoda, ktero je napravil po-
žar, je veličanska in najbolj so oško-
dovani farmerji ter živinorejci, kteri
obuhajo posledice požarja tem bolj,
ker jim je uničil vse ono, kar so si
pripravili za zimo. Mnogo gospodar-
skih poslopj, kakor tudi poljskih pri-
delkov je zgorelo. Nekaj časa sta
bili tudi naselbini Lamro in McKin-
ley v veliki nevarnosti, vendar so jih
pa s skrajnim napotkom rešili. Go-
reti je prišlo v južnem delu imeno-
vanega countyja in ker je vel jak ve-
ter, se je požar hitro razširjal. V ko-
likor je dosedaj znano, ni nihče po-
neorel.

Za volitve.

Danes se vrše v našem mestu vo-
litve, potom katerih je treba izpolni-
ti nektera važna izpraznjena urad-
niška mesta. Glede teh smo že tekom
zadnjih dni nekoliko vsaki dan pi-
sali. Toda poleg volitev uradnikov
bode treba tudi glasovati za razne
spremembe državne ustave, ktera
stvar je tudi izredno važna. Predlo-
gi, ki določajo spremembo ustave, na
prvi pogled niso važni, toda ako na-
tančno prečitamo njihovo vsebino, za-
dobi njih važnost dokaj velik pomen.
Iz besedila predlogov ni razvidna ta
važnost in vsled tega naj se nekoliko
pobavimo s temi predlogi, kteri bodo
pri današnjih volitvah ali sprejeti,
ali pa odklonjeni — kajti to je od vo-
lilev odvisno.

Prvi predlog določa, da se poveča
plača sodnikov višjih sodišč od \$7200
na \$10,000 na leto. — Za to določbo
glasovati bi bila prava neresnica, kajti
dosedanja plača sodnikov je dovolj
velika in vsled tega bi bilo želeto,
da se proti temu predlogu glasuje.

Drugi predlog določa, naj se glasu-
je, sme li država najeti razna poso-
jila. S tem bi zadobila postavdaja
proste roke in posojila bi vedno nara-
ščala na račun davkoplačevalcev. —
Vsled tega naj se glasuje proti spre-
jemu tega predloga.

Tretji predlog določa, da se raz-
širijo pravice county-supervisorjev.
To bi pomenjalo, da bi bil potem
graft še bolj mogoč, vsled česar je že-
leti, da volilec glasuje proti temu
predlogu.

Četrti predlog določa, naj se me-
stom dovoli najemati večja posojila,
ako potrebujejo denar za izboljšanje
prometnih sredstev in šol. Ta pred-
log je koristen, kajti vse to prebiva-
stvo velikih mest potrebuje in vsled
tega je želeto, da bi se za sprejem
tega predloga glasovalo.

Dopisi.

Porterville, Cal.

Dragi mi Glas Naroda:—
Kriza, o kateri naši rojaki po širni
Ameriki toliko tarnajo in pišejo, je
pri nas nepoznana prikazen. Farmer-
ji smo dobili letos boljše ceno za na-
še pridelke, kakor še kdaj poprej.
Vse se dobro proda. Naj navedem
tu nekaj cen. Pšenica sto funtov
\$1.70 do \$1.80, ječmen \$2.00 tona,
kompri \$1.75 vreča, krma od \$10 do
\$15 tona, prešici po 6½ funt živi
tehtani, goveja živina, junci 3½ do
4 funt (živi), dober par mul se pro-
da po \$400 do \$500, istotako dobri
konji; dober mlečne krave se prodaj-
ajo od \$50 do \$100 glava; mlekarne
plačujejo dobro ceno, za smetano 33
ct. funt, ravno tako dobro se plačuje
maslo.

Farmer pa mora zgodaj vstajati in
v pozno k počitku leči. On mora de-
lati po več kot 8 ur na dan. Dober
kmetovalec mora imeti precej obširno
znanje. Pred vsem mora biti dober
skrben delavec; on mora razumeti
živilorejo in živinozdravilstvo, po-
znati mora razne stroje, kovaško in
tesarsko delo, mora biti vremenski
prorok, paziti rastejanje ali padanje
cen raznih pridelkov itd.

Dober farmer se drži svojega grun-
ta; on ne podpira mestnih voglov, je
v vsem svobodno človek. Kdor ima
take ali podobne lastnosti, se naj po-
prime farmerskega dela, bodisi že v
tej ali oni državi. Lahkomišljeni pa
ne bodo nikdar farmerji, in če imajo
tudi lepo kmetijo. Mladi fantje ne-
žejo na farmah delati dolgo, a to v
njih lastno pogubo, ker jih vleče ve-
likomestno življenje.

Dvajsetletni farmer.

Družba sv. Cirila in Me- toda potrebuje v do- sego svojih name- nov izdatnih de- narnih sredstev.

Denarne viire si pridobiva družba:
A) Potom svojih podružnic. B) Po-
tom družabnega blaga.

A) K ljubezni in dobrotljivosti ni-
kogar ni mogoče siliti. Tega načela
se držala družba pri ustanovitvi
razdelila člane v več vrst, da mo-
re vsak prispevati po svojih močeh.
Premožnejši plačajo enkrat za vse-
lej 200 kron ter postanejo pokrovitel-
ji, ki imajo tudi volilno pravico na
glavni skupščini.

Kdor plača enkrat za vselej 20 K,
je ustanovnik.
Letniki plačujejo na leto po 2 K.
Kdor plača najmanj 20 vin. na le-
to, je podpornik.

B) Blago na korist družbi.
Da tudi tisti, ki ne morejo v de-
narja podpirati družbe, store svojo
narodno dolžnost. V korist družbi se

prodaja razno blago. Založniki tega
blaga plačujejo namreč družbi vsako
leto lepe odstopke.

Tako blago je:

Kavina primes (cikorija), ki jo za-
laga češka Kolinska tovarna. (To-
varne si zgradi po vseh večjih slo-
vanskih mestih, tudi v Ljubljani.)

2. Užgalice družbe sv. Cirila in
Metoda. (Škatlice nosijo napis: Mal
polož dar, doma na altar.) Založnik
Ivan Perdan v Ljubljani.

3. Svinčniki družbe sv. Cirila in
Metoda. Založnik Ivan Bonač v Ljub-
ljani.

4. Peresa družbe sv. Cirila in Me-
toda. Založnik Jernej Bahovec v
Ljubljani.

5. Krema (čistilo) za usnje in čev-
lje. Založnik Ivan Keber (Stari trg
9) v Ljubljani.

6. Svalični papirčki in zavitki.
Založnik Adolf Jakobi na Dunaju
VIII.

7. Cilindri za svetilke. Založnik
F. Kollman v Ljubljani.

8. Ciril-Metodovo platno. Založnik
A. E. Skaberne v Ljubljani.

9. Črnilo. Založnik Vilko Weixl v
Mariboru.

10. Droži. Založnik Makso Salokar
v Ljubljani (Kladecne ulice 19).

11. Čaj. Založnika Kovač & Novak
v Ljubljani.

12. Mazilo za kovino, voščilo za tla
in vazelin za čevlje. Založnica: ke-
mična tovarna Golob & Volk.

Vse to blago je vsaj take, ako ne
boljše kakovosti, kakor vsako drugo
iste vrste in po ravno taki ceni. Ro-
doljubi, posebno naše narodno že-
stvo, ta glavna tolažba in opora na-
še družbe, zahtevajte povsod tu na-
šeto blago, in prisilili bodele celo
tiste trgovce, ki sicer niso našega mi-
šljenja, da bodo imeli v zalogi dru-
žbeno blago! Samo od užgalice je
imela družba lani nad 6000 kron do-
hodkov. Zahtevajte po vseh tobakar-
nah in gostilnah družbene užgalice!
Lep vir dohodkov družbi so tudi
narodni kolki in računski listki. Ne
oddajte pisma in razglednice brez na-
rodnega kolka! Ako že plačate dr-
žavi 10 oziroma 5 vin., darujte se
svojemu teptanemu rodu 2 vinarja!
Ne plačajte v gostilni in trgovini ra-
čuna, dokler ga ne dobite na družbi-
nem računskem listku, ali vsaj na
listku z narodnim kolkom! Rajši
pijte za par vinarjev cenejšo vino!

Prvi sneg.

Francoski spisal Guy de Maupassant.

(Konec.)

Tja proti gradinu, ko je zapadel
sneg, je toliko trpela radi mrzote
v gradu, ki se je zdelo, da je zmur-
nilo nekdo stoletij, kakor oledenevanje ljudje tdkom let, da
je vprašala nekega večera svojega so-
proga:

— Kajne, Henrik, tukaj boš mo-
ral pač postaviti kalorifer; to osuši
zidove. — Vrnj mi, da se ne morem
ogreti od jutra do večera.

Spofetka je bil potrt ob misli, da
bi postavil kalorifer v svojem sta-
novanju. Bolj naravno bi se mu bilo
zdelo, ako bi poslušal psom s srebr-
nimi posodami. Potem se mu je utra-
gal z vso močjo iz njegovih prsi glas-
san grohot, dočim je ponavljal:

— Tukaj kalorifer! Tukaj kalori-
fer! Ha, ha, ha! Izvrstna šala!

Ona je silila vanj:

— Zatrjnjem te, prijatelj, da me
zebe; ti ne opažaš, ker se vedno pre-
giblješ, a mene zebe.

Odgovoril ji je in se je smejal še
vedno:

— Basta! Že pojde, sicer pa je to
za zdravje naravnost izborna. Poču-
tila se boš že bolje. Saj nismo Pari-
žani, za vrage, da bi živeli v pešeh.
Sicer pa — pomlad je že pred vratmi.

— Začetkom januarja jo je zadela ve-
lika nesreča. Njen oče in njena mati
sta umrla vsled poškodbe s kočijo.

Prišla je v Pariz k pogrebu. In ža-
lost se je polastila približno šest me-
secev njenega duha.

Prijetnost krasnih dni je ni rado-
stila več in udala se je otožnoalost-
nemu životorenju do jeseni.

Ko so se povrnilo mrazovi, se je
zašla prikrvat v motno prihodnost.

Česa naj se loti? Ničesar. Kaj jo
more zadeti zanaprej? Nič. Ktero
pričakovanje, katero upanje bi zamo-
glo prebuditi njeno sree? Nobeno.

Zdravnik, ki se je posvetovala pri-
jeto, je izjavil, da ne bo imela otrok
nikoli.

zdej v roke, zdaj za vrat, s svojim
blaga plačujejo namreč družbi vsako

Znova je govorila o kaloriferju; a
njen soprog jo je poslušal, kakor da
bi bila zahtevala luno. Da bi se po-
stavila taka naprava pri Parvilleju,
se mu je videlo tako nemogoče, kakor
odkritje kamena modrih.

Ko je bil nekega dne v Rouenu po
opravkih, je prinesel svoji ženi maj-
čkeno usnjeno pogrevalo, ki je je ime-
noval smehoma "prenosen kalori-
fer"; to bode zadostovalo, je menil,
da je ne bode nikoli več zebo.

Proti koncu gradnja je domela, da
ne bode mogla vedno tako živeti, in
vprašala je nekega večera med obo-
dom strahoma:

— Reci, prijatelj, ali res ne pojde-
va pred pomladjo za teden ali dva v
Pariz?

Bil je razočaran.

— V Pariz? V Pariz? Toda če-
mu? A, nikakor, zapomni si! Tu-
kaj pri nas je prelepo. Kako smešno
se včasih tvoje misli!

Ona je ječljala.

— To naju nekoliko raztrese.

Ni je razumel.

— Česa ti ne dostaje, da se raztre-
seš? Gledališča, družbe, mestne po-
jedine? Saj si vendar dobro vedela,

ko si prišla sem, da tukaj ne smeš
pričakovati take vrste zabav!

Ona je videla očitjanje v njegovih
besedah in v glasu, s katerim so bile
govorjene. Umolknila je. Bila je
plašna in nežna, brez odpora in brez
volje.

V prosincu se je povrnil silen mraz
in sneg je pokril zemljo.

Ko je opazovala nekega večera ve-
lik, krožeč oblak vranov, ki so oble-
tavili drevesa, je nehote pričela jo-
kati.

Njen soprog je vstopil. Vprašal
jo je:

— No, kaj ti je?

On je bil srečen, v resnici srečen,
nikoli ni razmišljal o drugem življe-
nju, o drugih bava. V tem žalost-
nem kraju se je bil rodil, v njem je
dorastel. Počutil se je dobro doma,
telesno prav tako, kakor duševno.

On ni mogel umeti, da si more člo-
vek želeli dogodljajev, da bi ga mo-
glo žejati po menjajočih se radostih;
nikakor ni umel, da se gotovim bit-
jem ne zdi naravno, da tiče vse štiri
letne čase na istem mestu; zdelo se
je, da mu je neznano, da ima pomlad,
poletje, jesen in zima za večino lju-
dij novih čarov in novih pokrajn.

Ona mu ni mogla ničesar odgovo-
riti in si je živahno brisala oči. Jee-
ljala je nakonec potrta:

— Sem bila... sem nekoliko ža-
lostna... dolgočasim se nekoliko...

A polastil se je strah, da je rek-
la tako, in potem je pristavila hi-
poma:

— In potem... mene... mene ne-
koliko zebe.

Pri teh besedah se je razsrdil.

— Ah, da!... Vedno tvoja misel
o kaloriferju. A poglej, za vrage!
Kar si tukaj, nisi bila še niti enkrat
prehajena.

Prišla je noč. Ošla je v svojo so-
bo, zakaj zahtevala je za-se posebno
sobo. Legla je. Celu v postelji jej
je bilo mraz. Premišljevala je:

— To bode vedno tako, vedno, do
smrti.

Spomnila se je svojega soproga.

Kako jej je mogel reči:

— Kar si tukaj, ni si še bila niti en-
krat prehajena.

Morala bi toraj zboleti, kašljati,
potem šele bi umel, da trpi!

In zagrabila jo je ogorčenost, brez-
upna ogorčenost slabotnega in plaš-
nega.

Kašljati bi morala. Potem bi se
mu brezdomno smilila. Dobro; pa
bode kašljala; siljal jo bode kašljati;
zdravnika bode moral poklicati, bode
že videl, njen soprog, bode že videl!

Vstala je goloročno in bosa in otro-
ška misel jej je izsilila usmev.

— Kalorifer hočem, in ga dobim.

Kašljala bodem tako dolgo, da bode
prisiljen odločiti se in ga končno na-
praviti.

In sela je skoro naga na stolico.

Čakala je eno uro, dve. Drgetjala je,
a prehladila se ni. Tedaj se je odlo-
čila, da uporabi izdatnejša sredstva.

Neslišno se je izmuznila iz svoje
sobe, pohitela po stopnicah in odprla
vratna vrata.

Zemlja, pokrita s snegom, se je zde-
la mrtva. Hitro je postavila golo no-
go naprej in jo je pogreznila v to
lahko in ledeno peno. Mrzel občutek,
ki je bolel kakor rana, jej je šel do
srea; medtem je pristavila tudi dru-
go nogo in je začela polagno meriti
korake.

Nato je korakala preko ruše in je
rekla:

— Pojdem do jelk.

Delala je majhne korake in je sople
in dihala vsakokrat, ko je pritisnila
golo nogo v sneg.

Dotaknila se je z roko prve jelke,
kakor da bi se hotela sama prepri-
čati, da je izvršila svoj načrt do kon-
ca; nato se je vrnila. Dvakrat, tri-
krat je mislila, da pade, tako otrp-
nelo se je čutila in onemogla, ki je
in prejšnj se je vrnila. Je se sela

v to zmurnjeno peno, da, zagrabila je
celo prgišče in si je drgnila prsi.

Nato se je vrnila in je legla. Čez
uro se ji je zdelo, da jej lezejo mrav-
ljinci po grlu. Drugi so ji lezli po
udih. Medtem je zaspala.

Drugo jutro je kašljala in ni mogla
vstati.

Imela je prsno vnetje. Padla je
v nezavest in v deliriju je zahtevala
kalorifer. Zdravnik je ukazal, naj ga
postavi. Henrik se je udal, toda z
jeznotnim odporom.

Ozdraviti ni mogla. Globoko za-
deta pljuča so stavila njeno življenje
v nevarnost.

— Če ostane tu, ne učaka mraza,
je rekel zdravnik.

Poslali so jo na jug.

Prišla je v Cannes, spoznala je
soince, vzljubila morje, duhala je
vonj cvetočih oranj.

Nato se je vrnila spomladi na se-
ver.

A zdaj je živela v strahu, da o-
zdravi, v strahu pred dolgiimi nor-
manskimi zimami; in kakor hitro je
bolje hodila, je odprla ponovi okno
in sanjala o toplih sredozemskih o-
balah.

Sedaj-sedaj umira; sama ve. In
je srečna.

Razgrinja časnik, ki ga še ni bila
odprla, in čita sledeči naslov: "Prvi
sneg v Parizu".

Tedaj je zagretila in se nasmeh-
nila. Gledala je tja doli l' Esterel,
ki je bil rožnato oblit od zahajajo-
čega solnca; gledala je široko modro
nebo, tako modro, široko modro mor-
je, tako, modro, in vstane.

In potem se je vrnila počasnih ko-
rakov in se ustavljala samo, da se je
odkašljala, zakaj predolgo se je za-
mudila zunaj in zazeblu jo je, nekoli-
ko zabebo.

Doma je našla pismo od soproga.

Odprla je je med vednim smehlja-
njem in čitala:

"Draga prijateljica!

Upam, da Ti gre dobro in da se
Ti ne toži preveč po našem lepem
kraju. Kar je nekaj dnij, imamo
hud mraz, ki obeta sneg. Jaz obo-
žujem ta čas in gotovo razumeš, da
ne prižgem nikoli Tvojega prekle-
tega kalorifierja..."

Nehala je čitati vsa srečna ob mi-
sli, da ga je vendar dobila svoj kalori-
fer. Njena desetica, ki je držala
pismo, je padla polagno na kolena,
dočim je dvignila levico k ustom, ka-
kor da hoče ustaviti trdovratni ka-
šel, ki jej trga prsi.

Prevel Pastuškin.

To in ono.

Samostanske knjižnice v Avstriji.

Veliko zanimanje za stare roko-
pise, ki se kaže sedaj v vseh kulturnih
državah, dovedlo je do tega, da so se
začeli v Avstriji posebno zanimati za
samostanske knjižnice. Ugotovljeno
je, da imajo samostanske knjižnice
vrlo znamenite reči. Zlasti so samo-
stani od leta 1848 naprej zelo pomno-
žili svoje knjižnice. V samostanskih
bibliotekah se nahaja 2½ milijona
starih knjig, 25,000 inkunablov in
25,000 znamenitih rokopisov.

Prebivalstvo Hrvatske in Slavonije.

Hrvatska in Slavonija sta imeli l.
1900 2,416,304 prebivalcev. Glasom
najnovejših statističnih podatkov sta
pa imeli konec leta 1908 2,855,949
prebivalcev. Glavno mesto Zagreb je
imelo leta 1900 61,002 prebivalca, l.
1908 pa 76,892 prebivalcev. Sledeča
mesta so imela konec 1908, in sicer:
Senj 3,525 prebivalcev, Bakar 1,745,
Karlovac 15,860, Petrinje 5,404, Si-
sek 7,644, Varaždin 13,513, Križevci
4,738, Brod 9,023, Požega 5,994, Os-
jek 27,836, Karlovci (sremski)

Jugoslovanska Katol. Jednota.

Inkorporirana dne 24. januarja 1901 v državi Minnesota.
Sedež v ELY, MINNESOTA.

URADNIKI:

Predsednik: FRANK MEDOS, 9483 Ewing Ave., So. Chicago, Ill.
Podpredsednik: IVAN GERM, P. O. Box 57, Braddock, Pa.
Glavni tajnik: JURIJ L. BROŽIČ, P. O. Box 424, Ely, Minn.
Pomožni tajnik: MAKŠ KERŽISNIK, L. Box 383, Rocks Spring, W. Va.
Blagajnik: IVAN GOVZE, P. O. Box 105, Ely, Minn.

NADZORNIKI:

ALOJZIJ VIRANT, predsednik nadzornega odbora, 10th A. S. and Globe Street, South Lorain, O.
IVAN PRIMOŽIČ, II. nadzornik, P. O. Box 641, Eveleth, Minn.
MIHAEL KLOBUČAR, III. nadzornik, 115 — 7th St., Calumet, Michigan.

POROTNI ODBOR:

IVAN KERŽISNIK, predsednik porotnega odbora, P. O. Box 138, Birdine, Pa.
IVAN N. GOSAR, III. porotnik, 5312 Butler St., Pittsburg, Pa.
IVAN MERHAR, III. porotnik, Box 95, Ely, Minn.

Vrhovni zdravnik: Dr. MARTIN J. IVEČ, 711 North Chicago St., Joliet, Ill.

Državno glasilo je "GLAS NARODA."

Drobnosti.

KRANJSKE NOVICE.

Belouška med ribiči. V Gruberjevem kanalu v Ljubljani je vsled zastajajoče vode več luž in kotanj, iz katerih so ribiči že polovili, kar je bilo večjih rib, med tem, ko se drobiž še vedno brezskrbno podi po mirnih plitvinah. To ugodno priliko je nedavno porabila velika belouška, ki se je solnčila na strmini. Varo je zdrknila z brega v suho strugo ter se približavala velikemu kamnu, ki je segal v precejšnjo lužo. Ribice so hitro opazile bližajočo se nevarnost, po bliskovito so se razkropile in skalele vodo, toda belouška je mirno zlezla v vodo pod kamnen, kjer so iskale ribe zavetja. Kača je očitno podila ribe v skaljeni vodi, ker so švigale semtertja, najbrže zaman. Čez nekaj minut je prišla na površje tiščaje povprečno med četstutimi kakih 10 do 12 em dolgo, še trepetajočo ribico. Opazovalce celoga prizora je s palico podrezal, da bi izpustila svoj plen, toda belouška se ni dala motiti in je z ribo izginila v bližnjem vrbovem grmovju. V ribiških krogih smatrajo belouško za veliko škodljivko, ki anpravlja zlasti med mlajšim ribjim zarodom čisto občutno škodo.

V ječi je umrla 25letna delavčeva žena Marija Vontina iz Jrišev pri Postojni. Vontina je bila brez otrok kar je njenejaka moža jako žalostilo. Naenkrat mu je začela pripovedovati da bo kmalu postal oče. Šla je na Sušak, kjer je ukradla svoji znanici 18 dni starega otroka, s katerim je pribežala k svoji materi na Kranjsko. Tatice pa so kmalu zasledili ter jo zaprli. Dne 13. oktobra ob 6. uri zvečer bi se ji morala prebrati obtožnica. Pred preiskovalnim sodnikom se je pa zgrudila ter v par minutah nato umrla.

Nesreča. Ko je 15. oktobra opoldne hlapec Ivan Zupane, rojen 1883 v Krški vasi pristojen v Krko peljal stavljen les h "Kranjski stavljeni družbi" se mu je na Vrtači preobrnil voz. Zupane, ki je šel ob strani poleg voza je prišel pod voz z leve noge in čez križ. Na pomoč so prihiteli okolišnji delavci in ga rešili. Zadobil je na levi nogi težko telesno poškodbo. Prepeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnišnico.

Kočevska nemška gimnazija ima z novim šolskim letom že 7. razred, pa le 136 dijakov.

Grobni spomenik pokojnemu slovenskemu pisatelju Janezu Trdinu zgoznil je tukajšnji kamnosek gosp. Alojzij Vodnik prav lično. Spomenik je iz temnega saksoskega sijenita 2.30 m visok in se hode postavil na novomeškem pokopališču.

PRIMORSKE NOVICE.

Demonstracije v Trstu. Radi dogodkov v Španiji oziroma usmrtnice Ferrerja, je bilo med delavstvom, kakor smo v G. N. že poročali, živahno gibanje. Delavci so popoldne v prosti luki in po raznih drugih krajih prenehali z delom in znak žalovanja. Delegacije socialno-demokratske stranke so hodili po gostilnah, naj se zaprejo. — Zaprti so bila vsa gledališča in kinematografi in šantani, kakor tudi nekatere kavarne. — Ob pol štirih se je valila po ulicah tržaška razbijanja in kričanja željna množica, ki je zahtevala pred vsakim kompartmentom in skladiščem, da se mora zapreti. — Ob petih popol-

dne so bili zaprti vsi javni lokali, trgovine, delavnice in skladišča. — Raz poslopij, kjer imajo delavske organizacije svoje sedeže, so vihrale zastave na pol droga s florum. — Ulica S. Nicolo, kjer se nahaja španski konzulat, je bila od vseh strani zaprta z močnimi kordoni policije. — Ali vliez temu so demonstrantje razbili tablo konzulata. — Pri Sv. Jakobu so demonstrantje razbili nekaj šip na cerkev, kakor tudi na novi cerkvi v via Ronchi. Ranili so precej hudo enega stražarja, a ranjena je bila tudi neka deklica. — Tekom večera so se vršile po Korsu, Velikem trgu, Akvedutu, Valti Chiozza in na več krajih mesta burne demonstracije. — Policija je posegla energično vmes in demonstrante razglašala. Zaprti so bili vsi avtomobili. — Konsignirano je bilo vojaštvo, in sicer dva bataljona, ali ni prišlo do tega, da bi aktivno posegla v demonstracije. — Klerikale, ki so bili v groznem strahu, se niso upali na dan. Duhovniki so mlo prosili policijo, naj jih varuje. Policija jih je res skrbno zastražila in zgodilo se ni nikomur nič. Samo okna v lokalni, koder se shajajo duhovniki, so bila razbita.

ŠTAJERSKE NOVICE.

Iz Maribora. Nedavno so predali mariborskemu sodišču posestnikovega sina Simona Bezjaka iz Borove pri Ptuju, ki je bil 20. septembra posestnikovega sina Preloga ustrelil. Zaprti so ga bili takoj na Ptuj, a sedaj so ga prepeljali v Maribor.

Iz Maribora. Vitez Mirzoslav Novakowski, ki je bil obstrlel svojega brata in potem sebe, je v bolnišnici umrl.

HRVATSKE NOVICE.

Nesrečen avtomobil. — V Zagrebu na Jelačevićevem trgu je stal nedavno krog 10. ure dopoldne veliki in krasni avtomobil, da bi se vrnil. Ker pa na Jelačevićevem trgu prodajajo branjeve in kmetije, je bilo ob tem času toliko občinstva, da avtomobila nikakor ni bilo mogoče obrniti. Ker pa tako vendar ni mogel ostati, se je šofer počasi začel premikati z avtomobilom. Porinjal ga je palagoma nazaj, potem naprej in zopet nazaj, da bi si tako pridobil potreben prostor za obrnitev avtomobila. Pri tem premikanju je pa zadnji del avtomobila podrl po tleh neko staro žensko, ki ji je bila zlomljena roka in je bila tudi sicer precej težko poškodovana; poven je bil neki deček, vendar ne tako nevarno. Ko je šofer čul krik zadaj, se je prestrašil, spustil avtomobil naprej med branjeve, kjer je napravil strašno zmešnjavo. Po zraku so letela jajca, zeljate glave, maslo, zelenjava, krompir, sadje, stoli so pokali in se premikali, prodajalke so se valjale po tleh, moleč kvkruv roke in noge in kričel, kakor srake. Bil je prizor za kinematograf.

Župan poneveril poštno denarje. Na Šipanu v dobrotinskem okraju je župan Luka Ivankovič, ki je bil že dolgo časa tudi uradnik tukajšnje pošte. Nedavno se je raznesla vest, da je župan poneveril pri poštini hranilničnih vlogah 19.000 K ter so ga odpeljali v ječo.

Umor učitelja in ljudska sodba. V Gundinčih na Hrvaškem je nedavno krmar Pletikosič prišel pijan domov in zahteval od žene še steklenico žganja. Ker mu ga ni hotela dati, si ga je vzel sam in začel piti; nato je veleženi, naj gre za njim. Tisto popoldne je žena imela v gostih do-

CARNEGIE TRUST COMPANY,

115 Broadway, New York.

Glavnica in prebitek \$2.500.000,00

Depozitarna za državo in za mesto New York.

URADNIKI:

CHARLES C. DICKINSON, President.
JAMES ROSS CURRAN, Vice-President. ROBERT L. SMITH, Vice-President.
STANTON C. DICKINSON, Treasurer. ROBERT B. MOOREHEAD, Secretary. JOHN J. DICKINSON, JR. Ass't. Treas. ALBERT E. CHANDLER, Ass't. Sec'y.
LAWRENCE A. RAMAGE, Trust Officer. CHARLES E. HAMMETT, Ass't. Tr., LEVINGER G. BALL, Auditor. CHAS. M. SCHM, Ass't. Auditor. PHILIP J. ROSY, Jr., Cashier.

Določena depozitarna za New York Cotton Exchange.
New York Produce Exchange in New York Coffee Exchange.
Zastopnik državnih blagin za državo Tennessee.
Carnegie varnostne shrambe pod bančnimi prostori.

NOVO ODLIKOVANJE.

Veleučeni

Dr. FERDINAND HARTMANN

je bil od zdravniškega zbora jednoglasno izvoljen

ZA PRVEGA PRIMARIJA V NEW YORKU!

To novo odlikovanje našega zdravnika je velika sreča za Vas vse, ki ste slabi, nemočni in bolni.

SLUŠAJTE! Nehajte se zdraviti z zdravili, ktera Vam pošiljajo razni zdravniki in zdravniške kompanije, ker primarij dr. Ferdinand Hartmann Vas gotovo ozdravi.

BERITE! prijateljsko objavo, katero bode objavil dr. Hartmann drugi teden v tem časopisu. Če potrebujete do tega časa kak zdravniški svet, pridite osebno ali pišite v slovenskem jeziku primariju

DR. FERDINAND HARTMANNU,

216 East 14. Street,

New York, N. Y.

mače učiteljstvo s šolskim nadzornikom, ki je izvršil nedavno svojo nadzorniško službo in povabil nato učiteljstvo v gostilno. Ko pride Pletikosič z ženo do šole, poteka na stanovanje učitelja Stivaničevica in ga prosi, naj mu odpre, ker nujno potrebuje pomoči. Učitelj, nič hudega sluteč, odpre vrata, nakar mu krmar najprej ponudi steklenico z žganjem; učitelj se nagne nazaj, da bi izpil požirek, v tem hipu pa mu Pletikosič razpara trebuh. Nesrečen je še skočil na cesto in zavpil na pomoč, potem pa se zgrudil in začel umirati; ki so prišli ljudje, mu niso mogli več pomagati. Med tem je morilec, ki je bil že enkrat težko kaznovan in pet let zaprt, pobegnil na voz. Ljudstvo je bilo silno ogorčeno; kakor bi trenil so vpregli vozove in v divjem diru pogнали v noč za morilecem. Po daljši gonji so ga dohiteli, zvezali in privezali na nek drug voz in sedaj se je začela neusmiljena ljudska sodba. Med vsem potom proti Gundinecu so ga sosedje bili po glavi in kamor je sicer priletelo, tako da so le malo živega pripeljali dom. Najbrže bo ostalo pri tej ljudski sodbi, kajti ni misliti, da bi okrevl.

BALKANSKE NOVICE.

Razmere v Bosni. Nedavno so v Sarajevu obsodili v težko ječo več tednov pet srednješolcev radi njihovega pomanjkljivega patriotizma. Izključeni so tudi iz vseh avstro-ogrskih šol. Pred nekaterimi dnevi je pa provzročila v Sarajevu nadzarska zastava veliko afero. Zagrabil so tri Srbe, ki so baje nekaj nemeravali proti madžarski zastavi. Zvečer so jih vtačili v ječo, zjutraj so jih obsodili na osem dni zapor.

Prestolonaslednik Aleksander ostane v Srbiji. Beograd, 18. oktobra. V nasprotju s prejšnjimi sklepi ostane prestolonaslednik v Srbiji, da bo doma nadaljeval svoje študije v Bonni na Nemškem. Ta določitev je v zvezi z agitacijo, da bi se prestolonasledstvo podelilo zopet princu Juriju.

S tira je skočil v Luplanije v Bosni vojaški vlak. Sedem vozov je potrpanih. Eden vojak je mrtev, štirje težko, veliko pa lahko ranjenih.

RAZNOTEROSTI.

Bombe v Krakovem. Krakov, 12. oktobra. Včeraj in prevečeranjim so bili tu bombni atentati. Predvečeranjem je počila bomba na Jaglonski cesti in je poškodovala več hiš; včeraj pa je nekdo v Čevljarški ulici vrغل bombo na voz cestne železnice. Voz je popolnoma razbit, mnogo oseb je ranjenih. Storičev niso doslej še mogli dobiti.

Ponemčevalna društva v Avstriji. Isteska "Narodna Prosveta" prinaša velenzanimivo statistiko članov in dohodkov vseh društev, ki imajo na-

men. organizirati nemštvo v Avstriji.
Sedlvercin ima 100.00 članov in 617.200 K dohodkov. Suedmark, društvo za ponemčenje Slovencev, Hrvatov in Italijanov ima 50.000 članov in 226.000 K dohodkov. Zveza školskih Nemcev ima 55.000 članov in 190.000 K dohodkov. Nordmark proti Čehom in Poljakom v Šleziji ima 20.000 članov in 148.000 K dohodkov. Zveza Nemcev na severnem Moravskem ima 44.000 članov in 62.000 K dohodkov. Zveza kršč. Nemcev v Bukovini proti Rusinom in Rumunom ima 4.900 članov in 60.000 K dohodkov. Zveza Nemcev za južno Moravsko proti Čehom ima 7.500 članov in 9.900 K dohodkov. Zveza Nemcev za Dolno Avstrijo ima 7.000 članov in 7.600 K dohodkov. Zveza za kršč. Nemce v Galiciji proti Poljakom in Maloronom ima 3.500 članov in 2.600 K dohodkov. Nemška zveza v Gornji Avstriji proti Čehom ima 2.100 članov in 8.300 K dohodkov. To je 13 društev, ki so imela minolo leto 358.900 članov in dohodkov 1.451.000 kron.

Kje sta moja brata IVAN in TONE STRAŽIŠAR? Doma sta iz vasi Mramorovo pri Novivasi na Notranjskem. Ivan se nahaja nekje v Minnesoti in Tone biva nekje v Pennsylvaniji. Rojake prosim, ako kedo ve za njun naslov, da mi blagovoli naznaniti. — Urban Stražišar, P. O. Box 5, Felix, Pa. (1-6-11)

NA PRODAJ JE

DOBRO UREJEN SALOON
v najposrednji bližini tovarne; obiskovalci se večinoma Slovenci. Prodajamo radi odhoda v staro domovino. Kdor si hoče preskrbeti nekaj dobrega in si ustanoviti stalno življenje, naj se priklasi na naslov:
Jacob Sovinjek,
701 Warman Ave., Indianapolis, Ind. (30-10-2-11)

Iščem bratrance moje žene ANTON BARAGA. Doma je iz Podloža pri Ložu. Nahaja se nekje v Ohio. Imam mu nekaj važnega poročati. Prosim rojake, ako kedo ve za njegov naslov, naj mi ga blagovoljno javi, ali pa naj se sam oglasi pri: Urban Stražišar, Box 5, Felix, Pa. (1-3-11)

NAZNANILO.

Edina slovenska gostilna pod napisom
Atlantic Saloon
Rojakom v Trinidad, Colo. in okoliščini priporočamo svojo gostilno. Točim vedno zveše Schneider, Schlitz, Budweiser in Lemps pivo, ter dobro žganje. Dobre smolke vedno na razpolago, kakor tudi najboljši prigrizek.
Za obilen obisk se priporoča
MARTIN OREKAR, lastnik,
213 West Main St. Trinidad, Colo.

Kje je moj brat IVAN SKOFIC? Doma je iz Ivanje vasi, fara Mirna peč, Dolenjsko. V Zveženjenih državah biva že kakih 12 let. Za njegov naslov prosi njegov brat, — Phillip Skofic, 223 N. 8th St., Sheboygan, Wis. (30-10-2-11)

Kje so moji otroci IVAN in JOSIP GREGORICH? Njih oče je bil ubit v Sopris, Colo., dne 9. avgusta. O-troke so pa baje odposlali nekam v Denver, Colo. Prosim cenjene rojake, če kdo ve, kje so, da mi naznani. Jaz sem sedaj zopet omožena. — Mrs. Mary Huellitti, Sweetwater, Wyo.

Katoliška cerkev zgorela. — Iz Mitrovice poročajo, da je v Peči zgorela katoliška cerkev. Baje so jo zapalili sami menihi, češ, da bi se tako pokazalo, da so v Sandžaku neurejene razmere; morda bi ga bil treba zopet zasesti.

Naše ljudi pozivljamo, da napravijo na glasovnicah križ v krog, kakor je tukaj spodaj zaznamovano, kar znači, da se glasuje za demokratični tiket.

DEMOCRATIC PARTY.

For Mayor,
WILLIAM J. GAYNOR.

For Comptroller,
ROBERT R. MOORE.

For President of the Board of Aldermen,
JOHN F. GALVIN.

For Justice of the Supreme Court for the First Judicial District,
CHARLES H. TRUAX.

JOHN J. DELANY.

FRANCIS K. FENDLETON.

For Justice of the City Court,
GEORGE F. ROESCH.

For Sheriff,
CHRISTOPHER D. SULLIVAN.

For County Clerk,
JAMES J. HAGAN.

For District Attorney,
GEORGE GORDON BATTLE.

For Register,
JOHN L. GOLDWATER.

For President of the Borough of Manhattan,
JOSEPH HAAG.

For Coroner for the Borough of Manhattan,
JULIUS HARBURGER.

GEORGE F. SHRADY.

PETER P. ACRIPELLI.

EDWARD T. MCCRYSTAL.

For Justice of the Municipal Court of The City of New York, First District, Borough of Manhattan,

Accept these Free!

BEFORE KENTUCKY GOES DRY
Lay In a Supply

Naša velika zaloga
Kentuckyjskega famoznega
BOURBON WHISKEYA

se mora pomanjšati in sicer predno se snile postavijo daja države Kentucky in predno bodo potrjeni prohibicijski zakoni, kateri vničuje naša podjetja. Da se pa to doseže smo ZNALE NASE REDNE CENE OD \$4.00 pri galonu, skoraj za polovico v kolikor pride v poštev Kentuckyjski najboljši Whiskey

OLD COMMANDER BOURBON WHISKEY

(v kvartnih steklenicah je galon 10c dražji)
Direktno iz tovarne odjemalcem

Brezplačno z vašo naročbo: Dve veliki steklenici za poskušnjo polni najboljšega hollandskega Process-Jina in Apricot-Brandya, za-
jedno z whiskeyjevo čašico in patentovanim svečnikom za zamahe.
Vse to v zabojni: express plačan. Boljši whiskey se ne izdeluje nikjer drugod vopokrajini Blue Grass fall, kje drugod na svetu. Nikjer ni dobili čistejšega, pristnejšega in boljšeja whiskeyja tudi ako se ga plača z dvonovo ceno. To je najboljši in najkisejši whiskey za bolnike, slabotne in one, kateri se zdravijo. Ker jim pokropi moči.

POKUŠITE NA NAS RACUN — in ako ga ne pronačate kot najboljši whiskey, kar ste ji dotedaj poskušali, zamažite odprte steklenice in nam jih vrnite na naše stroške, nakar Vam vrnemo denar, ne da bi Vas še naprej kaj povpraševali. Naročite danes in adresujte: KENTUCKY CO-OPERATIVE DISTILLERY CO., Dept. 55, Louisville, Ky.

Naročila iz Colorada, a modolnih zapadnih držav, so za 20c pri ul. dražja. Naročila iz pacifičnih območij držav se pošiljajo kot predplačana tovarna pošiljatev ako prezeje 2 galona.

Jeden galon glass jupa \$2.55
Dva galona glass jupa \$5.00

OLD COMMANDER BOURBON WHISKEY

Podružnice

Spljet, Celovec

in Trst

Delniška glavnica

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani Stritarjeve ulice 2

sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter je obrestuje po 4 1/2 %

Kupuje in prodaja vse vrste vrednostnih papirjev po dnevnem kurzu.

Naj zastopnik za Združene države je tvrdla

FRANK SAKSER CO., 82 Cortlandt Street, New York.

Podružnice

Spljet, Celovec

in Trst

Rezervni fond

K. 300.000.

